



TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
“SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM”
RAPORU TANITIM TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

13 Eylül 2012

Martı Otel, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar, Saygıdeğer Basın Mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizi yakından ilgilendiren konularda uygun bir tartışma zemini hazırlamak, içeriğe derinlik kazandırmak ve topluma bir vizyon sunulmasına katkıda bulunmak, TÜSİAD olarak misyonumuzun önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Geçen sene de 40. kuruluş yıldönümünde TÜSİAD, ülkemizin yakın geleceğinde kritik bir rol oynayacak ve Türkiye iş dünyasının önemli gündem maddelerini oluşturacak olan konuları irdelemiştir. Bu bağlamda, “sürdürülebilir kalkınma” temasını önümüzdeki dönemin temel belirleyicisi olacağı öngörüsüyle öncelikli politika alanımız olarak seçtik.

Türkiye'nin sosyal ve ekonomik refahını artırabilmesi için yılda ortalama %5 ila 6 oranında büyümesi gerekmektedir. Bu bakımdan Türkiye, ekonomik ve sınai kalkınmasını sürdürme noktasında zorlu bir denklemlerle karşı karşıyadır. Türkiye bu süreçte, enerji kaynaklarını çeşitlendirmeye, sera gazı emisyonlarını azaltmaya ve eşzamanlı olarak ekonomik büyümeye odaklanmak zorundadır. Bununla beraber, atılması gereken adımların sektörleri doğrudan etkileyecek önlemler içereceği de aşıkardır. Bu doğrultuda, TÜSİAD olarak gelecek dönem içerisinde, seçilmiş bazı sektörler temelinde sürdürülebilirlik olgusuna/konusuna yönelik bir dizi çalışma raporu hazırlamayı hedeflemekteyiz.

İlk çalışmamız olan “Sürdürülebilir Turizm” Raporu, TÜSİAD Turizm Çalışma Grubu'nun koordinasyonunda hazırlanmıştır. Çalışmayı hazırlayan TÜSİAD çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Sürdürülebilirlik anlayışı TÜSİAD üyesi şirketlerimiz tarafından da ciddi şekilde benimsenmekte ve dolayısıyla da yakından desteklenmektedir. Vizyon 2050 Türkiye toplantımız başta olmak üzere, bu tema altında gerçekleştirdiğimiz tüm faaliyetlerimiz kendilerinin katkıları ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, bizi burada ağırlayan Martı Otel İstanbul'a ve raporumuzun basımına destek olan Eczacıbaşı Yapı Gereçlerine de teşekkür etmek istiyorum.

Değerli Konuklar,

Dünya Turizm ve Seyahat Konseyi verilerine göre, sektörün ileri-geri bağlantıları ile birlikte 2012 küresel GSYH'nın % 9,1'ini (yaklaşık 6,5 trilyon dolar) oluşturduğu ve yaklaşık 260 milyon kişiye istihdam yarattığı tahmin edilmektedir. (Küresel istihdamın % 8'inden fazlası) Bu rakamları temel alacak olursak, turizm sektörünün küresel ölçekte yatırımların ve iktisadi gelişimin itici güçlerinden biri olduğunu söyleyebiliriz. Önümüzdeki on yıllık süreç sonunda bu rakamın 10 trilyon dolar seviyesine yükselerek küresel GSYH'nın %10'una ulaşacağı ve toplamda 356 milyon kişiye istihdam yaratacağı öngörülmektedir.

Turizmin küresel bazda yüksek hızda gelişiminin bir takım çevresel sonuçları da bulunmaktadır. Örneğin, dünya ölçeğinde turizm sektörünün sera gazı salınımlarının yaklaşık %5'ini oluşturduğu, olağan seyirde bu oranın 2035'e kadar % 130 civarında artarak %11,5'e çıkacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca önümüzdeki yirmi yıl içerisinde iklim koşullarında yaşanması beklenen değişikliklerin turizmin seyrini daha da değiştireceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, turizmin çevresel etkilerini asgariye indirmek, doğal kaynakların verimli kullanımını teşvik etmek ve turizm destinasyonları ve şirketlerinin sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliklerini sağlamak için küresel ve ulusal ölçekte “sürdürülebilir turizm” anlayışı geliştirilmektedir.

Turizm sektörü potansiyeli ile hem gelişmiş, hem de gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmasına büyük katkı yaparken, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmanın dayandığı ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik ilkelerini merkezinde barındırmaktadır. Sürdürülebilirlik anlayışının turizm sektörü

tarafından benimsenmemesi halinde ise hızlı nüfus artışı ve tükenen doğal kaynaklar neticesinde orta ve uzun vadede bu gelişmelerden en çok etkilenebilecek sektörlerinden biri de yine turizmdir. Halihazırda birçok yöre doğal olma özelliğini kaybederken, Türkiye'nin içinde bulunduğu Akdeniz havzası da bu bölgelerin arasında yer almaktadır. Dünya turist gelişlerinin yaklaşık üçte birini, dünya turizm gelirleri ile yatak kapasitesinin ise yaklaşık dörtte birini elinde bulduran Akdeniz çanağının olağan seyirde önümüzdeki yüzyıl sonunda tamamen kirlenmesi beklenmektedir. Dolayısıyla, Akdeniz çanağı çevresinde yer alan gelişmekte olan ülkeler ise bütünsel bir yaklaşımla, ekonomik, sosyal ve çevresel unsurları da içinde bulduran bir sürdürülebilirlik anlayışını benimsemek durumundadırlar. Ancak, yüksek nüfus artışı, yetersiz sermaye birikimi, doğal kaynaklara bağımlılık ve finansman sorunları gibi nedenlerle bunu hayata geçirmekte gelişmiş ülkelere nazaran daha fazla zorlanmaktadır.

Bu aşamada küresel ölçekte ülkeler, yüksek maliyetlerinden dolayı sürdürülebilir uygulamaları belirli plan ve stratejiler doğrultusunda desteklemektedir. Zira hükümet, farkındalık yaratmak başta olmak üzere, sürdürülebilirlik uygulamalarda öncü bir rol oynamak mecburiyetindedir. Turizm sektöründe de sektörün bölünmüş yapısı, KOBİ'lerin finansman ve koordinasyon ihtiyacı, kamunun yönettiği politika alanları ile sürdürülebilirliğin doğrudan ilişkisi (hava, su, diğer kaynaklar ve kültürel miras) ve hükümetin tasarrufunda çeşitli destek araçlarının bulunması hükümetlere sürdürülebilir turizmin uygulama aşamasında büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Bu noktada TÜSİAD olarak, sadece turizm sektörüyle sınırlı olmamak koşuluyla, sürdürülebilir kalkınma anlayışının devlet tarafından stratejik bir yaklaşım olarak benimsenmesi ve bu doğrultuda desteklenmesi gerektiğine inanmaktayız.

Değerli Katılımcılar,

Özellikle son yıllarda Türkiye'nin sahip olduğu birçok kültürel eserin T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yoğun çalışmalarıyla dünya mirası listesine dahil edilmesi "kültürel kaynaklar" bileşeninde küresel rekabetçiliğimizi artıran temel faktörlerin başında gelmektedir. Doğal, tarihi ve kültürel mirasın yer aldığı endekste Türkiye bu gelişmeler sayesinde 28. Sırada yer alırken, sürdürülebilirlik kriterlerinin yer aldığı "Seyahat ve Turizm: Düzenleyici Çerçeve" endeksinde 66., "Seyahat ve Turizm: Yatırım Ortamı ve Altyapı" kategorisinde ise 142 ülke arasından 55. sırada yer bulunmaktadır. Dünya Ekonomik Forumunun gerçekleştirdiği rekabetçilik endekslerinde ortaya çıkan sonuç Türkiye'nin küresel rekabetçiliğini artırması ve niteliksel bir sıçrama gerçekleştirmesi için özellikle çevresel sürdürülebilirlik ve doğanın korunması konularında daha fazla odaklanması gerekliliğidir.

Türkiye'de turizmin rekabet gücü için hem doğru altyapının oluşturulması, hem de sürdürülebilirlik kriterlerinin arzu edildiği şekilde benimsenmesinin önündeki en temel engel mevsimselliklerdir. Turizm sektörü faaliyetlerinin ağırlıklı olarak yılın belirli bir dönemine odaklanmasının özellikle ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik açısından olumsuz etkileri olduğu açıktır. Bu noktada, düşük sezonların canlandırılması için yerel halkın ve çevrenin özel koşulları dikkate alınmalı; yılın farklı dönemlerinde gerçekleştirilebilecek alternatif turizm türlerine yönelim stratejik bir devlet politikası haline gelmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Mevsimselliğin yarattığı ana sorunlardan olan sektörde istihdamın sürdürülebilirliğinin sağlanamaması konusunu ise başlıbaşına ele almak gerekmektedir.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin önümüzdeki 40 yılını kapsayan bir yol haritasında sürdürülebilirliği göz ardı etmek mümkün değildir. Biz TÜSİAD olarak bu konuyu sanayi çalışmalarımızda gündemimizin en üstüne almış durumdayız. Ancak, sürdürülebilirlik yaklaşımı tek bir paydaşın kendi başına altından kalkabileceği bir girişim değildir. Bu anlayışın ülke genelinde hakim kılınabilmesi için özel sektör-kamu işbirliğinin yanısıra yerel grupların ve sivil toplum kuruluşlarının da sürece aktif olarak dahil

edilmeleri gerekmektedir. Benzer şekilde, toplu bir mutabakat ve ortak vizyon ışığında oluşturulacak güçlü bir sürdürülebilir turizm politikası Türkiye'nin halihazırda büyümekte olan turizm sektörünün niteliksel gelişimine de büyük katkı sağlayacaktır.